

30.03.2020

Isoleerimine hooldekodudes (COVID-19)

TEAVITAMINE

kui kliendil või töötajal on koroonaviiruse kahtlus või diagnoositud COVID-19, tuleb sellest koheselt teavitada:

- Kliendi või töötaja perearsti ja (kui on) asutuse tervishoiutöötajat

Samuti teavitada:

1. **Terviseameti regionaalse osakonna esindusse.**
[Põhja RO: juta.varjas@terviseamet.ee](mailto:juta.varjas@terviseamet.ee)
[Lõuna RO: anu.anonurm-helm@terviseamet.ee](mailto:anu.anonurm-helm@terviseamet.ee)
[Lääne RO: kadri.juhkam@terviseamet.ee](mailto:kadri.juhkam@terviseamet.ee)
[Ida RO: marje.muusikus@terviseamet.ee](mailto:marje.muusikus@terviseamet.ee)
2. **Sotsiaalkindlustusametile** kontaktisik Raivo Sults, tel +372 511 0689, e-post: raivo.sults@sotsiaalkindlustusamet.ee.
3. Asukohajärgset kohalikku omavalitsust.

E-kirja pealkiri: **COVID-19 nakkuskahtlus hoolekandeesutuses.**

Teavituses märkida:

1. asutuse nimi ja tegutsemiskoha kohalik omavalitsus
2. Nakkuskahtlusega töötajate ja klientide arv
3. Kinnitatud nakkusega töötajate ja klientide arv
4. Kontaktisik
5. Vajadusel lisada muu täiendav info, mida teataja peab oluliseks.

KLIENTIDE ISOLATSIOONI PÕHIMÕTTED

I. Hooldekodu on suletud külastamiseks ja uusi kliente sisse ei võeta.

II. Hooldekodus tuleb teostada klientide triaaž ja jagada kõik kaks rühma:

1. Kliiniliselt terved või negatiivse testimise tulemusega kliendid (PUHAS),
2. COVID-19 sümptomitega või positiivse testimise tulemustega kliendid, kes ei vaja hospitaliseerimist ja tervenenu kliendid (COVID).

III. Samal põhimõttel grupeerida teenindav personal:

1. Kliiniliselt terved või negatiivse testimise tulemusega personal (PUHAS),
2. COVID-19 sümptomitega või positiivse testimise tulemustega personal, kes ei vaja hospitaliseerimist ja tervenenu personal (COVID).

V. Personali ei tohi osakondade vahel vahetada kuni viimase COVID-19 kliendi tervenemiseni. COVID-19 puhangu ajal ei tohi personal olla tööl teistes asutustes või üksustes. Juhul, kui tekib personali puudus olemasoleva personali haigestumise tõttu, võtta tööle ainult negatiivse testitulemusega inimesi.

VI. Osakondades viia sisse igapäevane tervisekontroll kohustusliku kehatemperatuuri mõõtmisega (võimalusel kasutada kontaktivaba kehatermomeetrid). Tulemused kanda sisse vastavasse andmekogusse (raamatusse).

VII. Isoleerimisel tuleb kõigile tagada ohutu keskkond arvestades mh psühhiaatriliste vm diagnoosiga klientide vajadusega.

VII. Klientide liikumine tubade/osakondade vahel on keelatud.

IX. Jätta ära kõik ühistegevused.

30.03.2020

X. Koostöös kohaliku omavalitsusega mõtelda läbi ja planeerida alternatiivse teenuse osutamise koha kasutusele võtmise vajadus ja võimalused COVID-19 puhangu ajal.

XI. Isolatsiooni meetmete rakendamise eest ei tohi klientidelt küsida täiendavat tasu.

KUI KLIENDIL TEKIVAD RESPIRATOORSED SÜMPTOMID:

SAMM 1. TAGA KLIENDI ISOLATSIOON, VÕTTA ÜHENDUST TERVISHOIUTÖÖTAJAGA JA KORRALDADA KLIENDI LABORATOORNE TESTIMINE COVID-19 SUHTES.

- Panna kliendile ja teistele samas ruumis viibijatele koheselt ette mask. Haige klient tuleb koheselt isoleerida ja kontaktid teiste inimestega viia miinimumi;
- teavitada nakkuskahtlusest tervishoiutöötajat – asutuse tervishoiutöötajat/kliendi perearsti, kes annab edasisi juhiseid, ja teisi osapooli (vt ülalloodud infot!);
- Tervishoiutöötaja hindab kliendi hospitaliseerimise vajadust.
- Kui hospitaliseerimine ei ole vajalik tuleb korraldada kliendi isolatsioon (vajadusel saab ühte tuppa paigutada mitu sama diagnoosiga klienti) ning COVID-19 testimine.
- Kui kliendi COVID-19 diagnoos kinnitatakse, siis tuleb sellest koheselt teavitada telefonikõne või ühise e-kirja teel Terviseametit ja Sotsiaalkindlustusametit (kontaktid eespool).
- kõikidel töötajatel tuleb kasutada isikukaitsevahendeid (näomask, kaitsekittel, kindad);
- teha lõplik desinfektsioon ruumides, kus nakkuskahtlusega klient on viibinud (tuulutamine, kõigi pindade märgkoristus 1% naatriumi hüpokloriidi lahusega jm);
- kindlaks teha, kes olid nakkuskahtlusega kliendiga lähikontaktis (näiteks hooldustöötaja, kes on osutanud nakkuskahtlusega kliendile otsest hooldust ja kes ei ole kasutanud soovitatud isikukaitsevahendeid või ei ole neid vahendeid korrektselt kasutanud);
- kaardistada töötajad, kes nakkuskahtlusega kliendiga kokku puutusid ja võtta kasutusele kõik meetmed, et vältida viiruse asutusesisest edasist levikut;
- kõik nakatunuga lähikontaktis olnud inimesed, kes pole kasutanud kontakti ajal isikukaitsevahendeid, tuleb 14 päevaks isoleerida (töötaja saata koju (vt allpool), asutuse klient teistest eraldada);
- Jälgida kliendi tervislikku seisundit. Haigussümptomite süvenemisel (hingamisraskus, õhupuudusetunne) teavitada koheselt tervishoiutöötajat, vajadusel kutsuda kiirabi. Ainult palavik ja positiivne Covid-19 testimise tulemus ei ole näidustus hospitaliseerimiseks;
- Selgitada kliendile, miks ta peab viibima ainult oma toas haiguse ajal;
- Tungiv soovitus: isolatsiooni peab minema asutuse tüübist lähtuvalt vajadusel terve osakond, korrus või üksus;
- Isoleeritud kliendi hooldamine peab olema võimalusel tagatud ühe hooldaja poolt, kes peab olema varustatud nõuetekohaste isikukaitsevahenditega.
- tuleb tagada, et kliendid ei külastaks isolatsioonis olevaid kaaslasi.
- Tagada võimalusel ruumi TV, raadio jms, et kliendil oleks võimalik oma aega sisustada.
- Personalile tuleb läbi viia koolitus isikukaitsevahendite korrektse kasutamise kohta;
- Saastunud kaitseriiete eemaldamisel võimalusel kasutada juhendajat, kes jälgib kaitsevahendite korrektset eemaldamist kontrollnimekirja alusel;
- Nähtavatele kohtadele peab asetama isikukaitsevahendite kasutamishüanded ja piktogrammide.

30.03.2020

ISOLATSIOONITOA KASUTAMISE NÕUDED

- enne kokkupuudet kliendiga teostada käte antiseptika;
- tuppa sisenemisel kanda isikukaitsevahendeid: kindad, suu-ninamask, ühekordne kittel;
- tuppa varuda võimaluste piires seal vajaminevad abi-, hooldus- ja uuringuvahendeid (kraadiklaas, vererõhuaparaat jms). Isolatsiooni lõppedes need puhastatakse ja desinfitseeritakse. Korduvkasutusega vahendid kuuluvad esmasele desinfitseerimisele kohapeal. Tuppa ei viida dokumentatsiooni;
- Mistahes liikumisel (näiteks peale tualetis käimist või õuest tulles) desinfitseerida mitu korda päevas kontaktpinnad (kraanikauss (eriti segisti!), WC pott ja prillaud, uksekingid);
- toast väljumisel eemaldada isikukaitsevahendid ja panna jäätmekotti. Seejärel teostada alati käte antiseptika. Pärast kinnaste eemaldamist ja käte antiseptikat tuleb tagada, et käed ei oleks kontaktis kliendi toas saastunud pindadega ega esemetega.

ISIKUKAITSEVAHENDITE KASUTAMINE

- kõikidel töötajatel tuleb kasutada isikukaitsevahendeid (näomask, kaitsekittel, kindad jm). Vt IKV-de kasutamise juhiseid.

KÄTEPESU JA DESINFITSEERIMINE

- Tagada tuleb piisavalt erinevatesse kohtadesse paigutatud (wc, väliskuse lähedus, pesuruumid, klientide toad jms) kätepuhastus- ja desinfitseerimisvahendeid.
- Tuletada klientidele regulaarselt meelde kätepesu vajadust ja vajadusel juhendada või abistada neid. Vt kätepesu ja desinfitseerimise juhiseid.

ISOLATSIOONIKS KASUTATUD RUUMIDE PUHASTAMINE

- Igapäevaselt teostada ruumides märgkoristus. Kui on võimalik eristada tervete ja haigete osakond/tuba, siis lähtuda põhimõttest, et esmalt koristada tervete osakond/tuba ning seejärel haigestunute oma;
- Puhastamisel tuleb kasutada isolatsiooniruumis ette nähtud isikukaitsevahendeid – ühekordselt kasutatavad kindad, kittel, mask/respiraator;
- ruumide puhastamisel järgida Terviseameti soovitusi: https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/COVID-19/soovitused_tohusaks_puhastamiseks_ja_desinfitseerimiseks_taiendatud_18.03.2020.pdf;
- koristamist alustada kliendi lähedal olevate esemete ja voodi puhastamisega. Kõige lõpuks puhastada põrand;
- kasutada tavalisi puhastamisvahendeid ja ühekordseid puhastuslappe;
- teostada pindade märgpuhastus, puhastuslapp tuleb vahendiga märjaks teha (mitte niiskeks, vaid märjaks);
- kõik kontaktpinnad, mida klient on tõenäoliselt puudutanud nt voodiraamid, kapid, lauad, aknalauad, kraanikausid (eriti segisti!), WC pott ja prill-laud puhastada põhjalikult sooja vee ja detergendiga, seejärel desinfitseerida. Kontaktpinnad (eriti uksekingid, kapinupud, voodiäär, kraanikauss, segisti jms) desinfitseerida iga päev vähemalt 3 korda. Muid pindasid puhastada mitu korda päevas;
- Kasutamisjärgselt tuleb puhastusvahendid puhastada ja desinfitseerida. Kui on võimalik eristada tervete ja haigete osakond/tuba, siis lähtuda põhimõttest, et igal osakonnas on eraldi koristusvahendid ja -tarvikud;
- Kui on tarvidus klientide liigutamine tubade- või osakondade vahel, tuleb enne järgmisse ruumi paigutamist kliendi kasutuses olnud asjad desinfitseerida;

30.03.2020

- ühekordsete isikukaitsevahendite jaoks kasutada võimalusel jalaga avatavaid prügikaste. Kui jalaga avatavat prügikasti ei ole, tekitada eraldi prügikast ühekordsete isikukaitsevahendite jaoks ning tühjenda seda päevas mitu korda;
- prügikasti tühjendamisel kasutada kaitsekindaid;
- peale koristamist pesta puhastuslapid ja –mopid pesumasinas 90 kraadiga puhtaks;
- võimalusel tuulutada tuba või ruume regulaarselt iga päev korraga 15 minutit.
- Puhastuseksperit puutepindade puhastamisest:
 - eesti keeles: <https://www.youtube.com/watch?v=AO9VOV2PcVU>
 - vene keeles: <https://www.youtube.com/watch?v=5CoAGPjHroU&feature=youtu.be>

KLIENDI TOITLUSTAMINE

- Klientide toitlustamine korraldada ainult tubades.
- Peale toitlustamist pesta nõud nõudepesu masinaga kuuma vee ja detergendiga¹. Kui asutuses ei ole nõudepesumasinat, on soovitatav kasutada ühekordseid toidunõusid; Toidu serveerimiseks kasutatavad esemed desinfitseerida enne ja pärast kasutamist;
- Tahked toidujäätgid ja ühekordsed toidunõud panna kohe jäätmekotti, vedelikud valada kanalisatsiooni.

PESU KÄITLEMINE

- Pesu pakkida kilekotti kliendi toas. Tavaline masinpesemine (vähemalt 60 kraadi juures minimaalselt kolmeks minutiks) on piisav kontaktnakkuste tekitajate hävitamiseks;
- Soovitatav on kasutada masinpestavat patja ja kilega kaetud madratsit, mida saab peale kasutamise lõppu puhastada ja desinfitseerida;

ERITISED, JÄÄTMED

- ekskremendid suunata otse kanalisatsiooni ilma eelneva desinfitseerimiseta;
- Kliendil on ainult tema kasutuses olev potitool, uriinipudel ja/või siiber. Nende puhastamine ja desinfitseerimine toimub hooldusruumis/WC-s või selle puudumisel viiakse need kaitstult puhastusruumi. Pärast töötlust viiakse vahendid tagasi samale kliendile;
- jäätmed koguda ja hoida kuni transpordini kilekotis, mis toast äraviimisel pannakse markeeritud jäätmekotti.

TRANSPORT

- kliendi väljaspool oma osakonda/tuba liikumist ja transporti tuleb piirata;
- vältimatul transportimisel tuleb rakendada kõiki kontaktisolatsiooni puhul kehtivaid nõudeid (kontaktpindade/abivahendite desinfitseerimine jne);
- juhul kui transporditakse autoga, tuleb iga kliendi transpordi korraldajale isolatsioonivajadusest teada anda, et võetaks kasutusele vajalikud meetmed;
- transpordi osutamise järgselt tuleb autos teostada koristus lähtudes isolatsiooniks kasutatud ruumi puhastamise nõuetest.
- Aktiivravihaiglast või õendushaiglast patsiendi hooldekodusse tagasi toomine võib toimuda lähtuvalt testi tulemusest SARS-CoV-2: positiivse testi tulemusega patsient peab olema liigitatud COVID rühma, negatiivne patsient peab olema liigitatud rühma PUHAS. Kui hooldekodus puudub COVID rühm, ehk ei ole selles hooldekodus ühtegi positiivse testi tulemusega klienti, siis positiivse testi tulemusega klienti sinna ei tohi paigutada.

¹ Detergent on pesemiseks ja puhastamiseks ettenähtud aine või segu, mis sisaldab pindaktiivseid aineid ning on mõeldud kasutamiseks kodus majapidamises või institutsioonilistel või tööstuslikel eesmärkidel.

30.03.2020

SAMM 2. ISOLATSIOONI LÕPP JA HOOLDEKODU COVID-19 VABAKS TUNNISTAMINE

- Iga haigestunud COVID-19 patsiendi isolatsiooni võib lõpetada mitte varem kui 14 päeva peale haigusnähtude tekkimist.
- vajadusel konsulteerida tervishoiutöötajaga (asutuse tervishoiutöötaja ja/või kliendi perearsti/pereõega).
- Hooldekodu saab COVID-19 vabaks, kui viimase kliendi/töötaja tervenemisest on möödas 14 päeva.

COVID-19 SUHTES TESTIMINE

Testitakse eeskätt ägedate respiratoorsete haiguste sümptomitega (palavik, kuiv köha, hingamisraskused jt) üldhoolduse ja ööpäevaringse erihoolekande kliente ja töötajaid, kellel on otsene kokkupuude hoolekandeesutuste klientidega.

Iga asutus määrab kontaktisiku, see võib olla personalitöötaja.

Asutus võtab ühendust Terviseameti piirkondliku ametnikuga ning teavitab soovist saata inimesi testimisele. Terviseameti piirkondlike ametnike kontaktid on järgnevad:

Piirkond	Isik	E-mail
Lõuna regioon	Tiia Luht	tiia.luht@terviseamet.ee
Ida regioon	Marje Muusikus	marje.muusikus@terviseamet.ee
Ida regioon	Jekaterina Marjina	jekaterina.marjina@terviseamet.ee
Lääne regioon	Kadri Juhkam	kadri.juhkam@terviseamet.ee
Harjumaa	Janne Nurme	janne.nurme@terviseamet.ee
Harjumaa	Gea Ovsjannikov	gea.ovsjannikov@terviseamet.ee
Harjumaa	Anna Trapido	anna.trapido@terviseamet.ee
Raplamaa	Ellen Villig	ellen.villig@terviseamet.ee
Järvamaa	Maie Laos	maie.laos@terviseamet.ee

Pärast teavituse saamist, täpsustab Terviseameti ametnik vajaminevaid andmeid (nt edastab asutusele krüpteerimiseks enda isikukoodi).

Iga asutuse kontaktisik esitab oma nimekirja järgneva näidise (vt allpool) põhjal. Juhul, kui mõni inimene saab ise oma autoga testimisele minna, siis see märged on ka oluline lisada (siis saab teda testida vastavas mobiilse proovivõtukohta punktis).

Teavituse näidis

Asutuse kontaktisik (nimi, e-mail, tel)

Kuupäev:

Saadatav testisoovijad:

Isikukood	Perekonnanimi	Eesnimi	Kontakt	Saatva asutuse reg kood	Saatva asutuse nimi	Sümptomid	Kas tuleb ise autoga
			Telefon				

Oluline! Palun saatke nimekirjad vastava piirkonna Terviseameti töötajale krüpteeritult!

Pärast teavituse saamist, võtab nimekirjas oleva isikuga ühendust Testimiskeskuse esindaja, kes lepib kokku proovivõtmise koha ja aja. Teadmiseks: üle Eesti on avatud 7 mobiilset proovivõtukohta:

TERVISEAMET

30.03.2020

Tallinnas 2, Pärnus 1, Tartus 1, Narvas 1, Kohtla-Järvel 1 ja Kuressaares 1. Täpsemaid juhiseid testimiskohtade aadresside jmt kohta saab piirkondliku Terviseameti ametniku käest.

NB! Jälgi jooksvalt Terviseameti juhiseid testimise korraldamisel, sest see võib ajas muutuda!